June : 2026

SOCIOLOGY

Paper: GEC-SOC-201

INDIAN SOCIETY IMAGES AND REALITY

Time: $2^{1}/_{2}$ Hours **Total Mark: 60**

(The figures in the right margin indicate full marks of the questions)

1. Choose the correct answer from the following: 1x8=8
তলৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱাঁ ঃ

(a) Colonialism refers to: (ঔপনিৰেশবাদ মানে—)
   i) Self-rule (স্ব-শাসন)
   ii) Foreign domination over a territory
   (এটা ভূখণ্ডৰ ওপৰত বিদেশী শাসন)
   iii) Industrial growth (ঔদ্যোগিক বিকাশ)
   iv) Urbanization (নগৰায়ন)

(b) Society is: (সমাজ হ'ল—)
   i) A group of people (ব্যক্তিৰ সমষ্টি)
   ii) A system of social relationships (সামাজিক সম্পৰ্কৰ এক ব্যৱস্থা)
   iii) A government office (চৰকাৰী কার্যালয়)
   iv) An economic institution (এটা অর্থনৈতিক প্রতিষ্ঠান)

(c) Ethnic groups are usually identified by:
নৃগোষ্ঠীয় গোট সাধাৰণতে চিনাক্ত কৰা হয়—
   i) Shared language and culture (একে ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ দ্বাৰা)
   ii) Same occupation only (কেৱল একে বৃত্তিৰ দ্বাৰা)
   iii) Same political ideology (একে ৰাজনৈতিক মতাদর্শৰ দ্বাৰা)
   iv) Same income level (একে আয়ৰ স্তৰৰ দ্বাৰা)

(d) Region refers to: (অঞ্চল মানে—)
   i) A political party
   এটা ৰাজনৈতিক দল

ii) A geographical area with common characteristics
সাধাৰণ বৈশিষ্ট্য থকা এটা ভৌগোলিক এলেকা

iii) A family group
এটা পৰিয়ালৰ গোট

iv) A religion
এটা ধৰ্ম

(e) Religion is a system of (ধৰ্ম হৈছে এটা ব্যৱস্থা—)

i) Economic exchange (অৰ্থনৈতিক বিনিময়ৰ)

ii) Political administration (ৰাজনৈতিক প্ৰশাসনৰ)

iii) Beliefs and worship (বিশ্বাস আৰু উপাসনাৰ)

iv) Industrial production (ঔদ্যোগিক উৎপাদনৰ)

(f) Which sociologist studied caste system deeply in India?
ভাৰতত জাতি ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে গভীৰভাৱে অধ্যয়ন কৰা সমাজবিজ্ঞানী কোন ?

i) Karl Marx (কাৰ্ল মাৰ্ক্স)

ii) Max Weber (মেক্স ৱেবাৰ)

iii) M. N. Srinivas (এম এন শ্ৰীনিৱাস)

iv) Emile Durkheim (ইমাইল দুৰখেইম)

(g) A major change in the modern family system is–
আধুনিক পৰিয়াল ব্যৱস্থাৰ এটা মুখ্য পৰিৱৰ্তন—

i) Increase in joint families only
কেৱল যৌথ পৰিয়ালৰ বৃদ্ধি

ii) Decline in communication
যোগাযোগৰ হ্ৰাস

iii) Growth of nuclear families
একক পৰিয়ালৰ বৃদ্ধি

iv) End of marriage
বিবাহ প্ৰথাৰ সমাপ্তি

(h) Social construction of gender means:
লিংগৰ সামাজিক গঠন মানে—

i) Gender roles are created by society
লিংগভিত্তিক ভূমিকা সমাজে সৃষ্টি কৰে

ii) Gender is fixed biologically
লিংগ জৈৱিকভাৱে স্থিৰ

iii) Gender never changes
লিংগ কেতিয়াও সলনি নহয়

iv) Gender has no meaning
লিংগৰ কোনো অৰ্থ নাই

2. Write short notes on: (Any four) 4×4=16
চমু টোকা লিখা (যিকোনো চাৰিটা) ঃ

(a) Nation and society. (ৰাষ্ট্ৰ আৰু সমাজ)

(b) Colony and Colonialism (উপনিৱেশ আৰু ঔপনিৱেশবাদ)

(c) Caste based discrimination (জাতিগত ৱৈষম্য)

(d) Function of family (পৰিয়ালৰ কাৰ্য)

(e) Relationship between family and gender (পৰিয়াল আৰু লিংগৰ সম্বন্ধ)

(f) Types of marriage (বিৱাহৰ প্ৰকাৰ)

3. Answer any three of the following: 12×3=36
তলৰ যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ —

(a) Define civilization? Explain the causes for the decline of the Indus Valley Civilisation.
সভ্যতাৰ সংজ্ঞা দিয়াঁ। সিন্ধু উপত্যকা সভ্যতাৰ পতনৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰাঁ।

(b) What is meant by region and ethnicity? Discuss the concepts of region and ethnicity with suitable examples.
অঞ্চল আৰু নৃগোষ্ঠীৰ অৰ্থ কি? অঞ্চল আৰু নৃগোষ্ঠীৰ ধাৰণাসমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ আলোচনা কৰাঁ।

(c) Define village and town. Discuss the social, economic, and cultural differences between them.
গাঁও আৰু নগৰৰ সংজ্ঞা দিয়া। দুয়োটাৰ মাজত থকা সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰাঁ।

(d) Explain the caste system in India and its major features.
ভাৰতৰ জাতি ব্যৱস্থা আৰু ইয়াৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰাঁ।

(e) Define family? Discuss the major factors responsible for changes in the family system in modern society.
পৰিয়ালৰ সংজ্ঞা দিয়াঁ। আধুনিক সমাজত পৰিয়াল ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তনৰ মুখ্য কাৰকসমূহ আলোচনা কৰাঁ।

***